

Meie inimesed

Euroopa Liit

Integratsiooni
Sihtasutus

KULTUURIMINISTEERIUM

Lehekülje väljaandmist toetavad Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond, Rahvastikuministri Büroo ja Integratsiooni Sihtasutus.

KOHTUNIK PAVEL GONTŠAROV: Väikeses riigis elavad inimesed on eelisolukorras

Narva kosmopoliit ei ehita endale piire

■ "Usun, et inimesele, kellel on piisavalt tahtejõudu, pole absoluutselt midagi võimatu," ütleb Viru maakohtu esimees Pavel Gontšarov, muljetavaldavat karjääri teinud noor narvalane, kes kinnitab, et venelaseks olemine pole olnud kunagi takistuseks, pigem vastupidi.

SIRLE SOMMER-KALDA
sirle@pohjarannik.ee

Narva on teie kodulinn, kuid ülikooliõpingud ja töö on teid vahepeal viinud Tartusse, Tallinna ja Inglismaale. Kas Narva on teie lapsepõlve ajaga võrreldes oluliselt muutunud?

Usun, et on kõvasti muutunud. Taastatud vabariigi algusaastatega võrreldes on siin palju rohkem eestlasi, seda tunnetab nii tänavapildis kui ka minu isiklikus suhtlusringis. Ja palju rohkem on ka välislaste. Selle üle on tegelikult hea meel.

Teil olnuks lahti kõik teed, ometi otsustasite 2002. aastal Narva naasta ja linnakohtu esimehe koha vastu võtta. Miks?

Kui tuli see pakkumine, siis ma tõesti leidsin, et olen õige inimene sellele pakkumisele reageerima. Ma tunnen kohalikke olusid niivõrd hästi ja ma ei ole mitte kunagi Narvast väga pikalt eemal olnud.

Eks ma olen kogu aeg õiguskaitseüsteemis töötanud ja mul oli siia hästi palju tereid kolleegide jäänud (varem töötas Gontšarov Narva prokuratuuris prokurörina - toim.). Ega ma väga kaua ei mõelnud, kui selline pakkumine tuli. Vist 24 tundi.

Olete ka Narvas karjäärihüppe teinud, pidades praegu Viru maakohtu esimehe ametit. Aga sellele vaatamata - kas teile pole kunagi tundunud, et piirilinn jääb ühel hetkel kitsaks?

Vaatamata sellele, et vabariigi taastamisest on tükk aega möödas, pole kõik õiguskaitseüsteemi reformid päris lõpuni viidud. Ja kuna süsteem pidevalt elab ja muutub, siis rutiini mitte kuidagi ei teki. Ja seega on jätkuvalt väga huvitav.

Ütleste, et Narva on muutunud, kuid ta on siiski teistsugune linn kui näiteks Tartu või Viljandi. Et nagu on Eesti linn ja päris ei ole ka...

Nii palju kui ma tunnen Narva ajalugu - kas ta üldse on kunagi olnud puhas Eesti linn? Ma väga sügavalt kahtlen selles. Siin on alati olnud esindatud arvestatav venekeelne kogukond. Väga kahju, et sellest venekeelsest kogukonnast, kes on kunagi Narvas olnud, ei ole midagi järele jäänud. Aga arvan, et Narval on kohe kindlasti väga omapärane koht siin Eesti Vabariigis.

Ise olen sügaval südames kosmopoliit. Minul ei ole neid piire, mida inimesed iseendale eelkõige oma peas ehitavad. Ja eks ma loodan, et need narvalased, kes siin tulevikus elavad, on võib-olla kunagi samasugused kosmopoliidid.

Kas võtate te tihti Narvas vastu oma kunagisi ülikoolikaaslasid Tartu päevilt, tunnevad nad üldse Narva vastu huvi?

Üha rohkem on sõpru, kes helistavad ja ütlevad, et see kant on avastamata, tuleks ja vaataks. Samas peab kurvasusega ütlema, et olen paljudelt tuttavatelt ka kuulnud, et vara veel, aeg ei ole küps. Mitte kõik eestlased ei võta Narvat kui Eesti linna, kuigi ta tegelikult on seda.

Kuidas juhtus, et üks Narva poiss õppis omal ajal ära sellisel tasemel eesti keele, et läks Tartu ülikooli, kuigi paljud narvalased kurdavad, et siin pole võimalik keelt ära õppida, kuna pole keskkonda. Kust teie selle keskkonna leidsite?

Seda keskkonda tuleb otsida ja ma leidsin ta siitsamast. Ega ma väga palju kaugemale Narvast ei olegi keeleõpinguteks läinud. Kui Tartusse läksin, sain hakkama, sest teist valikut polnud. See oli ikkagi esimesest kursusest peale eestikeelne teaduskond ja kõik eksamid tuli teha valdavalt kirjalikult ja eesti keeles.

Muidugi alused olen siin saanud, keeleteadmise vundamenti, ja kui see on sul olemas, on pärast väga kerge peale ehitada.

Kõik asjad on tegelikult inimese enda peas kinni. Kui inimene ikkagi väga soovib midagi, näiteks keelt õppida, siis ta õpib. Ja rääkigu ta alguses kas või väga vigaselt, aga kui ta tahab ja teeb midagi, kas või tuubib endale sõnu pähe, siis ühel hetkel ta avastab, et tal on seda pagasit nii palju, et ta oskab juba mingil määral keelega opereerida. Sellised asjad võivad juhtuda ka üleöö. Kui ei taha, on teine asi.

On olemas muidugi loomulik anne, mõni võib öelda, et tal ei ole keelte peale annet, aga usun, et inimesele, kellel on piisavalt tahtejõudu, pole absoluutselt midagi võimatu.

Samas olnuks lihtsam minna Venemaa kõrgkooli või venekeelseesse erakõrgkooli, nagu paljud vene noored seda teevad. Miks te raskema tee valisite?

Olen siin sündinud, üles kas-

vanud ja ma pole kunagi Venemaal elanud. Miks ma oleksin pidanud tahtma minna minule võõrasse keskkonda?

Olen muidugi käinud näiteks vanavanemate juures Venemaal ja pean tunnustama, et see, mida ma nägin juba nõukogude ajal Venemaal, ei olnud võrreldav sellega, mis meil oli siin.

Ka inimesed olid teistsugused, suhtumine asjadesse oli teistsugune. Julgen arvata, et juba Nõukogude Liidu kokkuvõtteajal olid siinsed venelased midagi muud kui need, kes elavad Venemaal.

Usun, et mida aeg edasi, seda rohkem need venelased, kes elavad siin ja kes suuremal või vähemal määral puutuvad kokku eestlastega ega ole Vene massimeedia levialas, on ikkagi väga kõvasti teistsugused venelased. Ja ma julgeks arvata, et need venelased, kes on siin Vene meedia levialas, ei kujuta endale absoluutselt ette, milline elu Venemaal on.

Kui nad seal ei käi ja oma silmaga neid asju ei näe, siis neil on kindlasti väga vale ettekujutus reaalsest elust Venemaal.

Mis on saanud teie omaaegsetest klassikaaslastest?

Lõpetasin Pähklimäe gümnaasiumi ja minu klassikaaslastel on enamasti Eestis. Mõned on maailmas laiali ja minu teada on pühendunud akadeemilisele karjäärile. Oma viimastest klassikaaslastest ei meenu mulle ühtegi, kes oleks kolinud Venemaale. Mõned on seal õppinud, aga tagasi tulnud.

Mulle meenub, et kui lõpetasime gümnaasiumi, siis ligi 90 protsenti klassikaaslastest läks õppima Tartu ülikooli ja sai ka sinna sisse.

Kas see, et olete vene rahvusest, on kunagi takistanud teie karjääri?

Absoluutselt mitte. Usun, et olen tänu sellele isegi eelisolukorras. See, et valdada teisi keeli, annab sulle palju juurde. Tegelikult eelisolukorras ongi need inimesed, kes elavad väikeses riigis, tunnevad, et nende ümber on väga suur maailm, mis vajab avastamist, ja julgevad selle maailmaga suhelda.

Ma pole mitte kunagi tundnud, et venelaseks olemine oleks mingiks takistuseks, pigem vastupidi. Igas ühikonnas on häid ja halbu inimesi, on haritud ja harimatuid, samamoodi Eestis. Delfi kommentaarid on küll võib-olla mingil määral peegel meie ühikonnast, aga see peegel on kindlasti kõver. Need haritud ja harimatute inimeste proportsioonid ei ole seal kindlasti esindatud nii, nagu ühikonnas üldiselt.

Ütleme nii, et see, mida loeme Delfi kommentaaridest, eriti mis puudutab rahvuste

Viru maakohtu esimehe Pavel Gontšarovi CV on pikk ja muljetavaldav: ta on töötanud Narva prokuratuuris prokurörina, riigiprokuratuuris riigiprokurörina ja välisasjade nõunikuna, Tallinna linnakohtu kohtunikuna ja Narva linnakohtu juhina. Kuna õiguskaitseüsteem pidevalt elab ja muutub, siis rutiini ei teki, kinnitab ta.

MATTI KÄMÄRÄ

temaatikat, ei kajasta seda, mis toimub enamiku eestlaste ja venelaste mõtetes. Olen selles rohkem kui veendunud.

Naiseks võtsite eestlanna. Kas importisite ta mujalt Eestist või on ta kohalik?

Ei, ta on ise end siia importinud.

Teie abikaasa Iris Kangur-Gontšarov on samuti kohtunik ja te töötate ühes majas. Kuidas te oma töö- ja pereelu säilitate?

Ükski kohtunik ei sekku teise kohtuniku asjadesse. Hommikul me marsime kohtumaja, kell viis marsime siit välja ja selle aja jooksul ma abikaasa-

sat ei näe. Ja kodus on tööst keelatud rääkida, see on meie omavaheline kokkulepe, millest oleme alati kinni pidanud.

Kas teie peres sellepärast nalja ka saab, et olete eri rahvusest?

Meie omavahelises suhtlemises võiks rääkida sellisest fenomenaaalsest asjast, et me leiutame uusi sõnu - mingeid segasõnu, mis on ainult meile arusaadavad.

Ühtegi näidet ma hea meelega ei tooks. Mõnedest tegusõnadest ja omadussõnadest, mille tekkimislood on äärmiselt naljakad, saame ainult meie aru.

Kas teie abikaasa oskab sama hästi vene keelt nagu teie eesti keelt?

Ma loodan. Kodune suhtluskeel kujuneb meil täiesti vabalt, siin ei ole mingeid reegleid.

Peab ütlema, et ligi 70 protsenti on meil kodus eestikeelne suhtlemine, aga kui temal tuleb tuju minu poole pöörduda vene keeles, eks ma siis vastan ka vene keeles. See on täiesti kuidas kunagi.

Ja mul võib ka tulla tuju pöörduda tema poole vene keeles, see on absoluutselt vaba valik ja me tunneme end väga mugavalt suheldes nii eesti kui vene keeles.